

i Kamp med Perserne, og som vi antage for en Kopi efter et endnu ædlere Forbillede af den store græske Kunst.

Disse Billeder saavel som alle Freskerne fra Pompeji, i hvis Udgravninger vi have deltaget, og Freskerne fra Stabiæ, Herculanium, Vatikanets Samling, Livias Hus paa Monte Palatine i Rom, Titus' Thermer, Diocletians, Livias Villa paa Campagnen, Latinergraven paa Via Appia o. m. a. have vi altsaa undersøgt og gennem ovenomtalte ydre Tegn i Teknikken ført Beviset for, at de ere udførte al-fresco — paa den friske, vaade, bløde Murpuds — og ikke ere Kalkmalerier, udførte paa tør Grund, eller Temperamalerier.

Middelalderens Fresker.

Med den tidlige kristne Middelalder gaar baade Kunsten og Teknikken ganske i Forglemmelse. Interessantest ere vel Katakomberne i Rom. Men da de dog have mere kulturhistorisk end kunstnerisk Interesse, idet de kun betegne en stor Tilbagegang i Kunst og Teknik, skulle de her kun nævnes, fordi Malerierne der ogsaa ere udførte al-fresco, og fordi alt andet Maleri i de fugtige Katakombegange under Jorden vel forlængst vilde være forgaaet.

Cimabue (1240—1302) afslutter den stive byzantinske Kunst, bliver den store Genføder af det legemstore Freskomaleri og aabner ny Dybde for Kunsten. I Assisi findes hans Værker i Overkirkens Hvælvinger saavel som i St. Franciskos Kryptkirke. Det er ham, som ved Bevarelse af det byzantinske Mosaikmaleris monumentale Højtidelighed grundlægger det legemsstore stilfaste Freskomaleri i Italien, og forener den gamle Opfattelse med alvorligt og indtrængende Naturstudium — efter sin Tids Evner og Udvikling, selvfølgelig. Et af hans Hovedarbejder, en Madonna med Barnet i over Legemsstørrelse, findes i Akademiet i Florens. Alle de nævnte Arbejder ere udførte al-fresco.

Medens Gotikken i de nordlige Lande næsten ganske fortrængte Vægmaleriets, idet Arkitekturen og Skulpturen slog sig sammen og disponerede over al Pladsen i Bygningerne, saaledes at Vægge forvandlede til smalle Piller mellem brede skulpterede Søjlebundter, saa viste Italienerne en Utilbøjelighed til at renoncere paa de store Vægflader og de billedlige Fremstillinger. Dette hang maaske sammen med, at de italienske Kunstnere ofte dyrkede alle tre Kunstarter sammen. Den store Mester, der fyldte Middelalderens sidste Aarhundrede med sin Aand, Giotto (1276—1336), dyrkede saaledes baade Arkitektur-, Billedhugger- og Malerkunst. Men det er hans store Fresker hele Italien over, fra Neapel til højt op i Toscana, der have virket saa fængslende, at man selv i vor Tid og helt her op i Danmark finder stærk Paa-virkning af ham i Kunsten til Trods for, at hans hele Syn paa Mennesket er middelalderligt og hans Udvikling i aandelig Henseende staar saa langt tilbage for Renaissancens store, Signorelli, Michel Angelo og Rafael.

I Modsætning til den senere Renaissancetid, hvor Malerkunsten optræder som ganske selvstændig Billedkunst, har Giotto endnu for største Parten af sine Værker bevaret den romanske Tradition, som underordner Malerkunsten under Arkitekturen, lader den dekorere Arkitekturen. Freskerne i Kryptkirkens Hvælvinger i St. Francisko i Assisi høre til den skønneste Dekoration, der overhovedet er udført i Italien, idet de legemsstore symbolske Fremstillinger af Fattigdom, Kyskhed og Lydighed ere komponerede saaledes, at alle Figureres Linier slutte sig til Arkitekturens, bøje sig efter Hvælvingernes Ribber og betragtede i deres Helhed danne ligesom arkitektoniske Led i Rummet samtidig med, at hvert Billede for sig er den alvorligste Menneskeskildring. De ere tillige en Forherligelse af den hellige Franciskus' Liv. Uden at kunne komme op under Hvælvingerne kan man af hele Behandlingen se, at Billederne ere udførte al-fresco. Giotto har dog — hvad der paa den Tid var Brug — overmalet enkelte Dele af Freskerne i Tempera.

[Alle Bindemidler i Farver — undtagen Olie — kaldes i Italien for Tempera. Der er saaledes forskellige Temperametoder, Tempera af Æggeblomme med Vineddike — for at den ikke skal raadne — blandet med Vand. De som Pasta (Dej) revne Farver blandes hermed under Arbejdet. Til rent Temperamaleri skræbes Muren, som er ganske tør, og overstryges med tynd Kalk eller Mælk, hvorefter der males. Paa lignende Maade anvendtes Kasein (Ostestof), som opslømmes i Vand og tilsættes med